

A KORMÁNY

...../2010. (.....) Korm. határozata

a Magyar Köztársaság és Mongólia között a szociális biztonságról szóló Egyezmény szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról

A Kormány

1. egyetért a Magyar Köztársaság és Mongólia között a szociális biztonságról szóló Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) bemutatott szövegével;
2. felhatalmazza a külügyminisztert vagy az általa kijelölt személyt az Egyezmény bemutatott szövegének – a megerősítés fenntartásával történő – végleges megállapítására;
3. elfogadja az Egyezmény kihirdetéséről szóló törvénytervezetet, és elrendeli az Egyezmény végleges szövegének megállapítását követően annak az Országgyűléshez történő benyújtását.;
4. felhívja a külügyminisztert, hogy az Egyezmény végleges szövege megállapításához szükséges felhatalmazási okiratot adja ki;

(dr. Orbán Viktor)
miniszterelnök

T/.....számú

Törvényjavaslat

**a Magyar Köztársaság és Mongólia között
a szociális biztonságról szóló Egyezmény kihirdetéséről, valamint a 29/1974. (VII. 10.) MT
rendelet által kihirdetett, a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Mongol Népköztársaság
Kormánya között az 1972. évi december hó 20. napján Budapesten aláírt egészségügyi
együttműködési egyezmény megszüntetésének kezdeményezéséről**

1. § Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad a Magyar Köztársaság és Mongólia között a szociális biztonságról szóló Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) kötelező hatályának elismerésére.
2. § Az Országgyűlés az Egyezményt e törvénnyel kihirdeti.
3. § Az Egyezmény hiteles magyar és angol nyelvű szövege a következő:

„EGYEZMÉNY A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ÉS MONGÓLIA KÖZÖTT A SZOCIÁLIS BIZTONSÁGRÓL

A Magyar Köztársaság és Mongólia (a továbbiakban: Szerződő Felek) azon kívánságuktól vezérelve, hogy rendezzék és szabályozzák kapcsolataikat a szociális biztonság területén, az alábbiakban állapodtak meg:

I. Rész

Általános rendelkezések

1. Cikk

Fogalom meghatározások

(1) A jelen Egyezmény alkalmazásában a használt fogalmak jelentése a következő:

1. "állampolgár"

a Magyar Köztársaság vonatkozásában az állampolgárságról szóló jogszabályok értelmében a Magyar Köztársaság állampolgárainak tekintendő természetes személyek;

Mongólia vonatkozásában az állampolgárságról szóló jogszabályok értelmében Mongólia állampolgárainak tekintendő természetes személyek;

2. "felségterület"

a Magyar Köztársaság vonatkozásában

a Magyar Köztársaság felségterülete;

Mongólia vonatkozásában

Mongólia felségterülete;

3. "jogszabályok"

A szociális biztonságnak a jelen egyezmény tárgyi hatálya (2. cikk) alá tartozó ágazataira és rendszereire vonatkozó törvények, rendeletek és más általánosan kötelező érvényű előírások;

4. "illetékes hatóság"

A 2. cikkben megjelölt jogszabályok által szabályozott ágazatokért és rendszerekért felelős miniszterek, minisztériumok vagy megfelelő hatóságok;

5. "teherviselő"

az az intézmény vagy az a hatóság, amelynek feladata a jelen egyezmény tárgyi hatálya (2. cikk) alá tartozó jogszabályok végrehajtása;

6. "összekötő szervek"

azok a szervek, amelyeket az illetékes hatóságok bíznak meg a kölcsönös kapcsolatok fenntartására az Egyezmény végrehajtása érdekében;

7. "lakóhely"

az a hely, ahol az illető személy állandó jelleggel tartózkodik, e Szerződő Fél jogszabályai szerint;

8. "tartózkodás helye"

az a hely, ahol az illető személy ideiglenes jelleggel tartózkodik, amely esetben a tartózkodás időtartama rendszerint kapcsolódik az előzetesen meghatározott tartózkodási célkitűzés megvalósulásához;

9. "biztosítási idők"

a járulékfizetési és ezekkel azonos megítélés alá eső olyan idők, amelyek a Szerződő Felek jogszabályai szerint annak minősülnek;

10. "ellátás"

az alkalmazandó jogszabályok szerinti nyugdíj és más pénzbeli ellátás, továbbá ezek valamennyi pótléka, kiegészítése, emelése és korrekciója.

(2) Az Egyezményben használt más fogalmak és kifejezések jelentése az, amelyet azoknak a Szerződő Felek jogszabályai tulajdonítanak.

2. Cikk

Tárgyi hatály

(1) Jelen Egyezmény

1. Mongólia jogszabályai tekintetében kiterjed

a) a társadalombiztosítási járulékok fizetésére vonatkozó jogszabályokra,

b) a társadalombiztosítási nyugdíjakról szóló jogszabályokra,

2. A Magyar Köztársaság tekintetében kiterjed:

a) a társadalombiztosítási járulékok fizetésére vonatkozó jogszabályokra,

b) a társadalombiztosítási nyugdíjakról szóló jogszabályokra,

(2) Amennyiben jelen Egyezmény másként nem rendelkezik, az (1) bekezdésben említett jogszabályok nem foglalják magukban a valamely Szerződő Fél és egy harmadik ország által a szociális biztonságról megkötött egyezményeket vagy más nemzetközi megállapodásokat, illetve azokat a jogszabályokat, amelyeket ezek hatályba léptetése céljából hoznak létre.

(3) Az Egyezmény mindazokra a jogszabályokra is vonatkozik, amelyek összefoglalják, módosítják vagy kiegészítik az (1) bekezdésben felsorolt jogszabályokat.

(4) Az Egyezmény hatálya kiterjed az egyik Szerződő Fél azon jogszabályaira is, amelyek a szociális biztonság új rendszereit vagy ágait határozzák meg, feltéve, hogy ezekről a Szerződő Fél illetékes hatósága írásban tájékoztatja a másik Szerződő Fél illetékes hatóságát. Ha a másik Szerződő Fél illetékes hatósága az értesítés napjától számítva három hónapon belül nem fejezi ki ellenvéleményét, azt úgy kell tekinteni, hogy egyetért a jelen Egyezmény tárgyi hatályát érintő kiegészítéssel.

3. Cikk

Személyi hatály

A jelen Egyezmény mindazon személyekre alkalmazandó, akik korábban vagy jelenleg is valamelyik szerződő fél joghatósága alá tartoztak vagy tartoznak, valamint e személyek azon hozzátartozóira és hátramaradottaira, akik az adott szerződő fél hatályos jogszabályai szerint annak minősülnek.

4. Cikk

Az egyenlő bánásmód elve

Ha a jelen Egyezmény nem rendelkezik másként, az egyik Szerződő Fél jogszabályainak alkalmazása során a másik Szerződő Fél állampolgárai - az egyenlő bánásmód elve alapján – az első Szerződő Fél állampolgáiraival azonos elbírálás alá esnek.

5. Cikk

A felségterületek azonos jogállása

(1) Ha a jelen Egyezmény másként nem rendelkezik, a nyugdíjak, járadékok és más pénzbeli ellátások – amelyek tekintetében valamely Szerződő Fél jogszabályai szerint igényjogosultság áll fenn – nem csökkenthetők, nem módosíthatók, nem függeszthetők fel vagy nem vonhatók meg azért, mert a jogosult a másik Szerződő Fél felségterületén tartózkodik.

(2) Az (1) bekezdés szerinti ellátások utalása a másik szerződő fél állampolgárainak részére a saját állampolgárokkal azonos feltételek szerint történik, abban az esetben is, ha a harmadik országban tartózkodnak.

6. Cikk

Ellátások egybeesése és tények figyelembe vétele

- (1) Amennyiben az egyik Szerződő Fél jogszabályai szerinti tény kihat valamely ellátásra, illetve jogosultságra, a másik Szerződő Félnél bekövetkező azonos tényállást az első Szerződő Fél úgy veszi figyelembe, mintha a saját területén történt volna.
- (2) Ugyanazon jellegű, ugyanazon kötelező biztosítási időből származó több ellátásra való igényjogosultságot a jelen Egyezmény alapján sem megszerezni, sem fenntartani nem lehet, ide nem értve az öregség, rokkantság vagy halál esetén járó ellátásokat.

II. Rész

Az alkalmazandó jogszabályokra vonatkozó rendelkezések

7. Cikk

Általános rendelkezés

Amennyiben e Rész másként nem rendelkezik, az a személy, aki az egyik Szerződő Fél területén biztosítási kötelezettséggel járó kereső tevékenységet folytat, tekintet nélkül arra, hogy e tevékenységet milyen jogviszony keretében végzi, e tevékenysége tekintetében kizárólag ezen Szerződő Fél jogszabályai alá tartozik. Ez valamely jövedelemszerző tevékenység gyakorlása során akkor is érvényes, ha a munkavállaló lakóhelye vagy a munkáltató székhelye a másik Szerződő Fél területén található.

8. Cikk

Kiküldöttekre, tengerészekre, repülőgépek hajózó személyzetére és közszolgálati jogviszonyban álló személyekre vonatkozó különleges rendelkezések

- (1) Ha egy személyt, aki az egyik Szerződő Félnél bejegyzett munkáltató alkalmazásában áll, munkáltatója a másik Szerződő Fél területére küld, hogy munkát végezzen a részére, az ilyen személyre továbbra is az első Szerződő Fél jogszabályait kell alkalmazni, úgy, mintha továbbra is az első Szerződő Fél területén dolgozna, feltéve, hogy a kiküldetés előrelátható időtartama nem haladja meg a 24 hónapot.
- (2) Az egyik Szerződő Fél területén bejegyzett, a más illetve saját részére nemzetközi személy vagy áruforgalmat végző vállalat utazó vagy repülő személyzetére e Szerződő Fél jogszabályait kell alkalmazni.
- (3) Az egyik Szerződő Fél lobogója alatt közlekedő hajón dolgozó munkavállalóra e Szerződő Fél jogszabályait kell alkalmazni.
- (4) Azok a köztisztviselők, közalkalmazottak és más velük azonos elbírálás alá tartozó személyek, akiket tevékenységük végzése érdekében - családtagjaikkal együtt - az egyik Szerződő Fél hatóságai vagy intézményei a másik Szerződő Fél felségterületére küldenek, továbbra is a küldő Szerződő Fél jogszabályai szerint vannak biztosítva.

9. cikk

Diplomáciai küldöttségek és konzuli tisztségviselők

A jelen Egyezmény nem érinti a diplomáciai kapcsolatokról Bécsben, 1961. április 18-án aláírt nemzetközi szerződés, illetve a konzuli kapcsolatokról Bécsben, 1963. április 24-én elfogadott egyezmény rendelkezéseit.

10. Cikk

Kivételek az alkalmazandó jogszabályokra vonatkozó rendelkezések alól

(1) A Szerződő Felek illetékes hatóságai vagy az általuk kijelölt szervek - a munkáltató és a munkavállaló közös kérelmére vagy az önálló vállalkozó kérelmére - a jelen Egyezményben nem szabályozott további kivételeket állapíthatnak meg az alkalmazandó jogszabályokra vonatkozó általános rendelkezés alól, azzal a feltétellel, hogy az érintett személy továbbra is valamelyik Szerződő Fél jogszabályainak hatálya alatt marad, vagy hatálya alá kerül. A kivétellel kapcsolatosan figyelembe kell venni a foglalkoztatás jellegét és körülményeit.

(2) A munkavállaló és munkáltatója a mentességre vonatkozó közös kérelmet, és az önálló vállalkozó a mentességre vonatkozó kérelmet azon Szerződő Fél teherviselőjéhez nyújtja be írásban, amely jogszabályainak alkalmazását kéri.

11. cikk

A biztosításra és mentességekre vonatkozó igazolások és mentességek

(1) Az Egyezmény 8-10. cikkeiben említett esetekben a munkavállaló, munkáltató vagy önálló vállalkozó kérésére megállapított formanyomtatványon kell kiadni olyan, határozott időre szóló igazolást, amely jelzi, hogy az érintett személy az említett munka tekintetében a Szerződő Fél jogszabályainak hatálya alá tartozik:

- a Magyar Köztársaságban,

kiadja: az alkalmazandó jogszabályokat igazoló szerv

- Mongóliában,

kiadja: Társadalombiztosítási Főigazgatóság

(2) A kiadott igazolást a kérelmező(k)nek küldik meg, az Egyezmény 8–9. cikkeiben említett esetekben pedig az igazolás egy példányát megküldik a másik Szerződő Fél fent említett hivatalának.

III. Rész

Ellátásokra vonatkozó rendelkezések

Nyugdíjbiztosítás

12. cikk

A biztosítási idők egybeszámítása

(1) Ha az egyik Szerződő Fél jogszabályai szerint valamely ellátásra való jogosultság megszerzése, fenntartása vagy újraélése biztosítási idők megszerzésétől függ, akkor ezen Szerződő Fél teherviselője - ha az egyik Szerződő Fél jogszabályai alapján nincsenek meg a szükséges feltételek az ellátási igényjogosultságra - figyelembe veszi a másik Szerződő Félnek a jogszabályai szerint szerzett biztosítási időket is, mintha azokat az általa alkalmazott jogszabályok szerint szerezték volna, feltéve, hogy azok nem ugyanazon időszakra esnek.

(2) Ha az egyik Szerződő Fél jogszabályai szerint meghatározott ellátások nyújtása olyan foglalkozásban szerzett biztosítási idő megszerzésétől függ, amelyre külön rendszer létezik vagy az ellátásra való jogosultság meghatározott szakmában vagy foglalkozásban töltött idő függvénye, úgy ezen ellátások nyújtására a másik Szerződő Fél jogszabályai szerint szerzett biztosítási időket csak akkor lehet figyelembe venni, ha azokat a megfelelő rendszerben, ennek hiányában pedig hasonló szakmában vagy foglalkozásban szerezték. Ha a biztosítási idők egybeszámítása nem alapozza meg az igényjogosultságot az ellátás külön rendszerében, a biztosítási időket a biztosítás általános rendszerében kell egybeszámítani.

(3) A beszámítandó biztosítási időknél a mértékére egyebekben a másik Szerződő Fél azon jogszabályai irányadók, amelyek szerint azokat megszerzték.

(4) Amennyiben az egyik Szerződő Fél jogszabályai szerint a jelen cikk (1)-(2) bekezdésének alkalmazása nélkül is fennáll az ellátásra való igényjogosultság, úgy az ellátást e Szerződő Fél teherviselője kizárólag a rá vonatkozó jogszabályok előírásai szerint figyelembe veendő biztosítási idők alapján állapítja meg.

13. cikk

A magyar részellátások megállapítása

Ha az érintett személy csak a biztosítási idők egybeszámításának figyelembevételével rendelkezik a magyar jogszabályok szerinti teljes nyugdíjra való jogosultsággal, úgy a magyar teherviselő kiszámítja a nyugdíj azon összegét, amelyet viselnie kellene, ha a nyugdíj kiszámításánál mindkét Szerződő Fél jogszabályai szerint megszerzett összes biztosítási időket kellene figyelembe venni. Az így kiszámított nyugdíjnak azon részét folyósítja, amely a magyar jogszabályok szerint megszerzett biztosítási időknél a mindkét Szerződő Fél jogszabályai szerint szerzett összes biztosítási időkhöz viszonyított arányának megfelel.

14. Cikk

A mongol részellátások megállapítása

Ha az érintett személy csak a biztosítási idők egybeszámításának figyelembevételével rendelkezik a mongol jogszabályok szerinti teljes nyugdíjra való jogosultsággal, úgy a mongol teherviselő kiszámítja a nyugdíj azon összegét, amelyet viselnie kellene, ha a nyugdíj kiszámításánál mindkét Szerződő Fél jogszabályai szerint megszerzett összes biztosítási időket kellene figyelembe venni. Az így kiszámított nyugdíjnak azon részét folyósítja, amely a mongol jogszabályok szerint megszerzett biztosítási időknél a mindkét Szerződő Fél jogszabályai szerint szerzett összes biztosítási időkhöz viszonyított arányának megfelel.

15. Cikk

Az ellátások kiszámításának alapja

Ha az egyik Szerződő Fél jogszabályai az ellátás kiszámítását a jövedelemre, illetve a befizetett járulékra alapozzák, e Szerződő Fél teherviselője kizárólag a saját jogszabályai szerinti jövedelmet, illetve befizetett járulékot veszi figyelembe.

16. Cikk

1 évnél rövidebb biztosítási időszak

Ha az egyik Szerződő Fél jogszabályai szerint megszerzett összes biztosítási idő nem éri el a 365 napot - feltéve, hogy csak ezen biztosítási idő alapján nem áll fenn semmilyen ellátásra való igényjogosultság - ennek a Szerződő Félnek a teherviselője a 365 napnál rövidebb időszakra nem nyújt semmilyen ellátást. E biztosítási időszakokat a másik Szerződő Fél a teljesítés és az elszámolás vonatkozásában úgy veszi figyelembe, mintha azok a saját jogszabályai szerint teljesültek volna.

IV. Rész

Igazgatási megállapodás és vegyes rendelkezések

17. cikk

Összekötő szervek

- (1) Az illetékes hatóságok megfelelő összekötő szerveket jelölnek ki, melyről értesítik a másik felet.
- (2) Az összekötő szervek elősegítik a Szerződő Felek teherviselői közötti kommunikációt, és segítik egymást az Egyezmény végrehajtásában.
- (3) Az összekötő szervek képviselői felváltva találkoznak a két Szerződő Félnél az Egyezmény alkalmazásával kapcsolatos kérdések megvitatása céljából.

18. Cikk

Formanyomtatványok és részletes eljárások

- (1) Mindkét Szerződő Fél összekötő szervei közösen állapítják meg az Egyezmény végrehajtásához szükséges formanyomtatványokat és részletes eljárásokat.
- (2) Mindkét Szerződő Fél teherviselői vagy összekötő szervei megtagadhatják a nem a megállapított formanyomtatványon benyújtott ellátási igény vagy bármely más kérelem vagy igazolás befogadását.

19. cikk

Az ellátások kifizetése

- (1) A Szerződő Felek az ellátásokat közvetlenül a kedvezményezettek számára fizetik ki a belső jogszabályaiknak megfelelően.
- (2) A Szerződő Felek teherviselői az Egyezmény szerinti ellátásaikat igazgatási kiadásai bármiféle levonása nélkül fizetik ki.

20. cikk

Statisztikák cseréje

A Szerződő Felek összekötő szervei december 31-ével kicserélik az Egyezmény értelmében a kedvezményezetteknek juttatott kifizetésekre vonatkozó éves statisztikákat. E statisztikák

tartalmazzák az Egyezmény alapján kifizetett ellátások teljes összegét és a kedvezményezettek számát ellátás-típusonként. Ezeket a statisztikákat az összekötő szervek által megállapított formában nyújtják.

21. cikk

Igazgatási együttműködés

(1) Ezen Egyezmény alkalmazásában a Szerződő Felek illetékes hatóságai, valamint teherviselői egymásnak segítséget nyújtanak az ellátásra való jogosultság és azok kifizetésének ezen egyezmény alapján történő megállapításában, úgy mintha ezt a saját jogszabályaik alkalmazása során tennék. Az e cikkben nyújtott segítségnyújtás a kölcsönös költségtérítés nélkül történik.

(2) Ha az egyik Szerződő Fél jogszabályai úgy rendelkeznek, hogy a Szerződő Fél illetékes hatóságához benyújtott valamely dokumentumot részben vagy egészben mentesíteni kell az illetékek és díjak, így a konzuli és igazgatási díjak alól, ez a kivétel azon megfelelő dokumentumokra is vonatkozik, amelyeket a másik Szerződő Fél illetékes hatóságának vagy teherviselőjének nyújtanak be a jelen Egyezmény alkalmazása során.

(3) A jelen Egyezmény alkalmazása során kiállítandó dokumentumok és igazolások mentesülnek a diplomáciai vagy konzuli hitelesítés alól. Az egyik Szerződő Fél illetékes hatósága vagy teherviselője által hitelesnek és pontosnak tanúsított dokumentumokat a másik Szerződő Fél illetékes hatósága is hiteles és pontos másolatként fogad el, további hitelesítés nélkül.

(4) Az Egyezmény végrehajtása során a Szerződő Felek illetékes hatóságai és teherviselői közvetlenül kommunikálhatnak egymással és bármely személlyel függetlenül annak lakóhelyétől. A kommunikáció a Szerződő Felek által hivatalosan használt nyelvek valamelyikén folyhat. A Szerződő Fél illetékes hatósága vagy teherviselője kérelmet vagy dokumentumot nem utasíthat vissza kizárólag azért, mert az a másik Szerződő Fél hivatalos nyelvén íródott.

22. cikk

Orvosi információk és orvosi vizsgálatok

(1) Valamely Szerződő Fél teherviselője a másik Szerződő Fél teherviselője számára – kérelmére – biztosítja az igénylő vagy a kedvezményezett rokkantságára vonatkozóan rendelkezésre álló orvosi információkat és dokumentációt. Az információkra és dokumentációra irányuló kérelem, valamint azok továbbítása a Szerződő Felek összekötő szervein keresztül történik.

(2) Ha valamely Szerződő Fél teherviselője megköveteli, hogy egy, a másik Szerződő Fél területén tartózkodó igénylő vagy kedvezményezett orvosi vizsgálaton essen át, akkor az utóbbi Szerződő Fél teherviselője – az előbbi Szerződő Fél teherviselőjének kérelmére – intézkedik arról, hogy ezt a vizsgálatot a saját szabályainak megfelelően és saját költségekre elvégezzék.

23. Cikk

A kérelmek azonos elbírálása

(1) Ha az egyik Szerződő Fél jogszabályai szerinti ellátásra vonatkozó kérelmet a másik Szerződő Félnek egy olyan teherviselőjénél nyújtották be, amely a rá vonatkozó jogszabályok szerint jogosult a megfelelő ellátás folyósítása iránti kérelem átvételére, akkor a kérelem úgy tekintendő, mintha ezt az első teherviselőnél nyújtották volna be. Ez a rendelkezés egyéb kérelmekre, valamint nyilatkozatokra és jogorvoslatokra is megfelelően alkalmazandó.

(2) Az egyik Szerződő Fél azon hatóságának vagy szervének, amelynél a kérelmet, nyilatkozatot és jogorvoslatot benyújtották, haladéktalanul továbbítania kell azt a másik Szerződő Fél illetékes hatóságához vagy szervéhez, feltüntetve rajta az átvétel időpontját.

(3) Az egyik Szerződő Fél jogszabályai szerint folyósítandó ellátás iránti kérelem a másik Szerződő Fél jogszabályai szerint folyósítandó ellátás iránti kérelemnek is minősül. Ez a rendelkezés nem érvényes akkor, ha a kérelmező kifejezetten kéri, hogy a másik Szerződő Fél jogszabályai szerint megszerzett pénzbeli ellátásra vonatkozó igényjogosultság megállapítását halasszák el.

24. cikk

A kérelem feldolgozása

(1) Amennyiben az egyik Szerződő Fél teherviselője egy olyan személytől kap kérelmet, aki a másik vagy mindkét Szerződő Fél jogszabályai értelmében teljesítette a biztosítási időszakokat, úgy ez a teherviselő az összekötő szerven keresztül megküldi a kérelmet a másik Szerződő Fél teherviselőjének, feltüntetve a kérelem kézhezvétele időpontját.

A teherviselő a kérelemmel együtt továbbítja a másik Szerződő Fél teherviselőjének a következőket:

a) bármely olyan, rendelkezésre álló dokumentáció, amelyre a kérelmező igényjogosultságának megállapításához a másik Szerződő Fél teherviselőjének szüksége lehet,

b) formanyomtatvány, amely különösen az előbbi Szerződő Fél jogszabályai értelmében teljesített biztosítási időszakokat tünteti fel,

c) továbbá – adott esetben – az ellátásra vonatkozó saját határozatának másolata, amennyiben hoztak ilyen.

(2) A másik Szerződő Fél teherviselője ezt követően határoz a kérelmező igényjogosultságáról és az összekötő szerven keresztül tájékoztatja határozatáról az előbbi Szerződő Fél teherviselőjét.

E határozattal együtt – szükség esetén vagy kérelemre – továbbítja az előbbi Szerződő Fél teherviselőjének a következőket:

a) bármely olyan, rendelkezésre álló dokumentáció, amelyre a kérelmező igényjogosultságának megállapításához az előbbi Szerződő Fél teherviselőjének szüksége lehet,

b) formanyomtatvány, amely különösen az általa alkalmazott jogszabályok értelmében teljesített biztosítási időszakokat tünteti fel.

(3) Azon Szerződő Fél illetékes hatósága, amelynél az ellátások iránti kérelmet benyújtották, ellenőrzi az igénylőre és családtagjaira vonatkozó információkat. Az ellenőrizendő információk típusát a két Szerződő Fél összekötő szervei állapítják meg.

25. cikk

A végrehajtható döntések és az okiratok elismerése

(1) Az egyik Szerződő Fél bíróságainak a jelen Egyezmény hatálya alá tartozó határozatait, valamint teherviselőinek vagy hatóságainak a társadalombiztosítással kapcsolatos járulékokra és egyéb követelésekre vonatkozó végrehajtható okiratait a másik Szerződő Fél bíróságai, hatóságai és más szervei elismerik.

(2) Az elismerés csak akkor tagadható meg, ha az ellentétes lenne azon Szerződő Fél jogszabályaival, illetve közrendjével, amelyben valamely határozatot, vagy okiratot el kellene ismerni.

(3) Az (1) bekezdés szerint elismert végrehajtható döntéseket vagy okiratokat a másik Szerződő Fél felségterületén végre kell hajtani. A végrehajtási eljárás lefolytatására azon Szerződő Félnek a végrehajtásra vonatkozó hatályos jogszabályait kell alkalmazni, amelynek felségterületén a szóbanforgó határozatok és okiratok végrehajtására sor kerül. A döntések vagy okiratok kiadmányozott példányán feltüntetendő a végrehajthatóságot igazoló záradék (végrehajtási záradék).

(4) A teherviselőknek járulékfizetési hátralékokkal összefüggésben az egyik Szerződő Fél felségterületén támasztott követeléseit a másik Szerződő Fél felségterületén lefolytatandó végrehajtási, valamint csőd- és egyezségi, felszámolási és végelszámolási eljárások során az illető Szerződő Fél felségterületén támasztott megfelelő követelésekkel azonos módon kell figyelembe venni.

26. Cikk

A teherviselő térítési igényei harmadik személlyel szemben

Ha egy személy az egyik Szerződő Fél jogszabályai szerint olyan kárból kifolyólag kapott ellátást, amely a másik Szerződő Fél felségterületén keletkezett, és ezen második Szerződő Fél jogszabályai szerint valamely harmadik féllel szemben kártérítésre jogosult, ez a kártérítési igény az első Szerződő Fél teherviselőjére száll át, a rá vonatkozó jogszabályok szerint. A másik Szerződő Fél elismeri ezt az átszállást.

27. Cikk

Kézbesítés és az érintkezés nyelvei

(1) A Szerződő Felek teherviselői, hatóságai és bíróságai a jelen Egyezmény és az annak tárgyi hatálya által érintett jogszabályok végrehajtása során saját hivatalos nyelvükön közvetlenül érintkezhetnek egymással, az érintett személyekkel és azok képviselőivel.

(2) A Szerződő Felek teherviselői, hatóságai és bíróságai beadványokat és okiratokat nem utasíthatnak vissza azért, mert azok a másik Szerződő Fél hivatalos nyelvén készültek.

(3) Az ítéletek, határozatok tértivevényes, egyéb ügyiratok ajánlott levélben is közvetlenül megküldhetők a másik Szerződő Fél felségterületén tartózkodó személynek.

28. Cikk

Adatvédelem

(1) Amennyiben a jelen Egyezmény alapján és mindkét Szerződő Félnél alkalmazott jogszabályok szerint személyes adatok, így az Egyezmény végrehajtásához szükséges egészségügyi adatok, továbbítására kerül sor, úgy a Szerződő Felek felségterületén hatályos jogszabályok figyelembe vétele mellett az alábbi rendelkezések érvényesek:

a) A jelen Egyezmény, valamint az Egyezmény hatálya alá tartozó jogszabályok végrehajtása szempontjából az egyik Szerződő Fél adatokat közölhet a másik Szerződő Fél teherviselőinek. A fogadó Szerződő Fél ezeket az adatokat ilyen célra dolgozhatja és használhatja fel. Minden egyéb esetben az adatok egyéb teherviselők felé csak az átadó teherviselő előzetes beleegyezésével, valamint az ezen teherviselőkre vonatkozó hazai jogszabályoknak megfelelően adhatók át.

b) A fogadó teherviselő egyedi esetekben és megkeresés alapján tájékoztatja az adatszolgáltató teherviselőt az átadott adatok felhasználásának céljáról és az ezáltal elért eredményekről.

c) Az adatszolgáltató teherviselő köteles figyelemmel lenni a közlendő adatok helyességére, valamint azoknak az adatszolgáltatással elérni kívánt cél szempontjából való szükségességére. Ilyen esetben figyelembe kell venni az illető Szerződő Fél mindenkor belső jogszabályai szerint érvényes adatszolgáltatási tilalmakat. Amennyiben kiderül, hogy a közölt adatok hibásak, vagy hogy olyan adatokat közöltek, amelyeket az adatszolgáltató Szerződő Fél jogszabályai szerint nem lett volna szabad közölni, úgy erről haladéktalanul értesíteni kell a fogadó teherviselőt. A fogadó teherviselő, amennyiben az helyénvaló, köteles az ilyen adatokat helyesbíteni vagy törölni.

d) Azon személyt, akire az adatok vonatkoznak, a róla szóló adatokról és azok felhasználási céljáról, a felhasználás jogalapjáról, időtartamáról továbbá arról, hogy kik és milyen célból kapják vagy kapták meg az adatokat kérelmére tájékoztatni kell. Egyébként az érintett személy jogai a személyéről meglévő információkról való tájékozódása tekintetében annak a Szerződő Félnak a belső jogszabályaihoz igazodnak, amelynek valamely teherviselőjétől a tájékoztatást kéri.

e) Az átadott személyes adatokat haladéktalanul törölni kell, ha azok már nem szükségesek azon cél érdekében, amiért közölték őket.

f) A személyes adatok átadását, illetve átvételét az átadó és a fogadó teherviselő köteles rögzíteni.

g) Az átadó és a fogadó teherviselő nemzeti jogszabályai szerint köteles gondoskodni az átadott személyes adatok hatékony védelméről, a jogsértések, ide, így különösen az illetéktelen hozzáférés, valamint a jogtalan megváltoztatás és az illetéktelen nyilvánosságra hozatal ellen.

h) Mind az adatátvevő, mind az adatátadó Szerződő Fél köteles – az érintett kérelmére – az általa kezelt helytelen adatot helyesbíteni, illetőleg a jogellenesen kezelt adatot törölni. A helyesbítésről vagy törlésről a másik felet haladéktalanul értesíteni kell.

i) A Szerződő Felek biztosítják, hogy jelen Egyezményben foglalt adatvédelmi követelményeknek való megfelelést egy a teherviselőtől független szervezet ellenőrzi, Szerződő Felek belső jogszabályai szerint. Az adatvédelemhez fűződő jogok megsértése esetén az érintett személyek jogosultak jogorvoslatra, ide értve a bírói jogorvoslatot is, összhangban a Szerződő Felek nemzeti jogszabályaival.

j) Ha az egyik Szerződő Fél valamely teherviselője a jelen Egyezmény alapján személyes adatokat szolgáltatott, úgy a másik Szerződő Fél fogadó teherviselője a rá vonatkozó belső jog által előírt felelősségvállalása keretében nem hivatkozhat az érintett személlyel szemben arra, hogy a közölt adatok helytelenek voltak. A helytelen adatszolgáltatás miatt fizetett kártérítésre a jogsértés helye szerinti Szerződő Fél joga az irányadó.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezései megfelelően alkalmazandóak a vállalati és az üzleti titkokra is.

29. Cikk

Pénznem és átszámítási árfolyamok

(1) A jelen Egyezmény értelmében ellátásra kötelezett teherviselők az ellátásokat a saját országuk hivatalos valutájában teljesítik.

(2) Ha az egyik Szerződő Fél teherviselője a másik Szerződő Fél teherviselője részére kifizetéseket köteles teljesíteni, úgy ezek konvertibilis valutában teljesítendőek.

(3) Ha az egyik Szerződő Fél rendelkezéseket hoz a devizaforgalom korlátozására, a Szerződő Felek haladéktalanul intézkedéseket hoznak annak érdekében, hogy biztosíthassák a jelen Egyezmény rendelkezései szerint mindkét részről járó összegek átutalását.

(4) A jelen Egyezmény alapján történő átutalásokat azon szabályok alapján kell végezni, amelyek a Szerződő Felek felségterületein az átutalás időpontjában érvényesek.

30. Cikk

Visszatérítési kötelezettségek

Ha az egyik Szerződő Fél teherviselője jogalap nélkül folyósított nyugellátást, az így folyósított összeg a másik Szerződő Fél jogszabályai szerint folyósított nyugellátásból az illető teherviselő javára levonható.

31. Cikk

A vitás kérdések rendezése

A két Szerződő Fél között az Egyezmény értelmezése vagy alkalmazása kapcsán felmerülő vitás kérdéseket az illetékes hatóságok közötti konzultációval kell rendezni.

V. Rész

Átmeneti és záró rendelkezések

32. Cikk

Igényjogosultságok a jelen Egyezmény alapján

- (1) A jelen Egyezmény nem teremt ellátásokra való jogosultságot a hatálybalépését megelőző időszakokra.
- (2) Jelen Egyezmény alkalmazása során figyelembe kell venni a hatálybalépése előtt a Szerződő Felek jogszabályai szerint fennállott jogilag jelentős körülményeket is.
- (3) A jelen Egyezmény hatálybalépése előtt egyedi esetekben hozott döntések a jelen Egyezmény alkalmazását nem akadályozzák.
- (4) A jelen Egyezmény hatálybalépése előtt megállapított nyugdíjak - kérelemre - újra megállapíthatók, ha kizárólag a jelen Egyezmény előírásaiból kifolyólag valamely változás adódik.
- (5) Ha a (4) bekezdés szerinti újramegállapítás eredményeként nyugdíj nem lenne megállapítható vagy annak összege a jelen Egyezmény hatálybalépése előtti időszakban utoljára folyósított nyugdíj összegénél alacsonyabb lenne, úgy a nyugdíj továbbra is az eddigi összegben folyósítandó.

33. Cikk

A Magyarország jelen Egyezménnyel kapcsolatos különleges Európai Unió kötelezettségei

A jelen Egyezmény nem befolyásolja azokat a kötelezettségeket, amelyek Magyarország Európai Unió tagságából fakadnak. Következésképpen jelen Egyezmény rendelkezései sem együttesen, sem önmagukban nem idézhetők vagy értelmezhetők úgy, mint amelyek érvénytelenítik, módosítják vagy bármilyen más módon befolyásolják Magyarországnak különösen a Csatlakozási Szerződéssel vállalt, az Európai Közösséget létrehozó Szerződésből, az Európai Unióról szóló Szerződésből, valamint általában véve az Európai Unió elsődleges és másodlagos jogából származó kötelezettségeit.

34. Cikk

Az Egyezmény megerősítése és hatályba lépése

Jelen Egyezményt meg kell erősíteni. A lefolytatott szükséges belső eljárásról a Szerződő Felek írásban, diplomáciai úton értesítik egymást. Jelen Egyezmény a megerősítésről szóló utolsó értesítés megküldésének hónapját követő negyedik hónap első napján lép hatályba.

35. Cikk

Az Egyezmény időbeli hatálya

- (1) A jelen Egyezményt a Szerződő Felek határozatlan időre kötik. Mindkét Szerződő Fél jogosult a jelen Egyezményt - diplomáciai úton - bármely naptári év végére három hónapos határidővel írásban felmondani.
- (2) Ha az Egyezmény felmondás miatt hatályát veszti, úgy annak rendelkezései a felmondás időpontjáig megszerzett ellátásra való igényjogosultságok és ellátások tekintetében továbbra is érvényben maradnak. Az olyan korlátozó jogszabályok, amelyek a külföldön való tartózkodás miatt valamely igény kizárásáról, vagy az ellátások szüneteltetéséről, vagy megvonásáról rendelkeznek, ezen igények vonatkozásában figyelmen kívül hagyandók.
- (3) Ennek hitelül a Szerződő Felek kellő jogkörrel felruházott meghatalmazottai a jelen Egyezményt aláírták és pecsétjükkel ellátták.

Készült .....-ben .....-án két eredeti példányban, magyar, mongol és angol nyelven, mindhárom szöveg egyaránt hiteles.

Értelmezési különbség esetén az angol szöveg az irányadó.

(aláírások)

AGREEMENT BETWEEN THE REPUBLIC OF HUNGARY AND MONGOLIA ON SOCIAL SECURITY

The Republic of Hungary and Mongolia (hereinafter referred to as “the Contracting Parties”), inspired by the desire to settle and regulate their relations in the field of social security, have agreed as follows:

PART I

General provisions

Article 1 Definitions

(1) For the purpose of this Agreement

1. "national"

means, as regards the Republic of Hungary, natural persons who are considered nationals of the Republic of Hungary, in accordance with the applicable legislation;

as regards Mongolia, natural persons who are considered nationals of Mongolia, in accordance with the applicable legislation.

2. "territory"

means, as regards the Republic of Hungary, the territory of the Republic of Hungary;
as regards Mongolia, the territory of Mongolia.

3. "legislation"

means laws, regulations and other universally applicable statutory instruments relating to the schemes and systems of social security, covered by the material scope (Article 2) of this Agreement;

4. "competent authority"

means the ministers, ministries or other relevant authorities responsible for social security schemes and systems regulated by legislation referred to in Article 2 of this Agreement..

5. "institution"

means the institution or the authority responsible for the implementation of the legislation covered by the material scope (Article 2) of this Agreement;

6. “liaison organisations”

means organisations charged by the competent authorities to maintain mutual relations for the purposes of implementing the Agreement;

7. “place of residence”

means a place where the person concerned takes up habitual residence in accordance with the applicable regulations of this Contracting Party;

8. "place of stay"

means temporary short-term residence, the duration of which is usually related to the attainment of the objective of stay defined in advance;

9. "periods of insurance"

means periods of contribution payment and periods treated equally to periods that are considered as such by the legislation of the Contracting Parties.

10. "benefits"

means pensions and other cash benefits as well as all of their complements, supplements and increases in accordance with the applicable legislation;

(2) Other terms and phrases used in this Agreement have the meaning attributed to them under the applicable legislation of the Contracting Parties.

Article 2

Material scope

(1) This Agreement shall apply to the following legislation:

1. with respect to Mongolia,

- a) the legislation concerning payment of social insurance contributions,
- b) the legislation concerning social insurance pensions.

2. with respect to the Republic of Hungary:

- a) the legislation concerning the payment of social insurance contributions;
- b) the legislation concerning social insurance pensions.

(2) Unless otherwise provided in this Agreement, the legislation specified in Paragraph (1) of this Article shall not include treaties or other international agreements on social security that may be concluded between one Contracting Party and a third country, or legislation promulgated for their specific implementation.

(3) This Agreement shall apply to all legislation consolidating, modifying or supplementing legislation listed in Paragraph (1).

(4) The Agreement shall also apply to laws and regulations of a Contracting Party which define new schemes or branches of social security, subject to a written notification thereof by the competent authority of this Contracting Party to the competent authority of the other Contracting Party. If the competent authority of the other Contracting Party does not express objection within three months of the date of such notification, it shall be considered as its agreement with the extension of the material scope of this Agreement.

Article 3

Personal scope

This Agreement shall apply to any person who is or who has been subject to the legislation of either Contracting Party, and to the dependants and survivors of such a person within the meaning of the applicable legislation of that Contracting Party.

Article 4

The principle of equal treatment

Unless otherwise provided in this Agreement, in the application of the legislation of a Contracting Party, any national of this Contracting Party shall be treated under the same conditions as persons of the other Contracting Party, based on the principle of equal treatment.

Article 5

Equal legal status of territories

(1) Unless otherwise provided in this Agreement, pensions, allowances and other cash benefits, with regard to which eligibility exists under the legislation of a Contracting Party, shall not be reduced, modified, suspended or withdrawn on the ground that the eligible person is in the territory of the other Contracting Party.

(2) The benefits referred to in Paragraph (1) shall be paid to nationals of the other Contracting Party under the same conditions as apply to nationals of the first Contracting Party, even in cases when such persons are staying in a third country.

Article 6

Concurrence of benefits and assimilation of facts

(1) Events under the legislation of a Contracting Party, that have effect on benefit amount or on entitlement to benefits and which occurred in the territory of other Contracting Party, shall be taken into account as if they had taken place in the territory of the first Contracting Party.

(2) It shall not be possible to acquire or to maintain eligibility to several benefits of similar type based on the same mandatory insurance period in keeping with this Agreement, not including pension benefits for old age, invalidity or death.

Part II

Provisions concerning the applicable legislation

Article 7

General provisions

Except as otherwise provided in this Part, any person, who pursues a gainful activity resulting in mandatory insurance irrespective of the legal relationship in the territory of One Contracting Party

shall with respect to that activity, be subject only to the legislation of that Contracting Party. This principle shall also be applied, if the place of residence of the employee or the head office of the employer is in the territory of the other Contracting Party.

Article 8

Special Provisions Regarding Posted Workers, Mariners, Aircraft Crew and Civil Servants

(1) Where a person in the service of an employer having a registered office in the territory of one Contracting Party is sent by that employer to work on that employer's behalf in the territory of the other Contracting Party, only the legislation of the first Contracting Party shall continue to apply with regard to that employment as though the employee were still employed in the territory of the first Contracting Party, provided that the anticipated duration of posting does not exceed 24 months.

(2) Persons who are members of the travelling or flying personnel of an enterprise which, for hire or reward or on its own account, operates international transport services for passengers or goods and has its registered office in the territory of a Contracting Party shall be subject to the legislation of that Contracting Party.

(3) A person who works as an employee on board a ship that flies the flag of a Contracting Party, shall be subject to the legislation of that Contracting Party.

(4) Civil servants, public employees and other persons treated as such, who, together with their family members, are posted by the authorities or institutions of a Contracting Party in order to pursue their activities, in the territory of the other Contracting Party, shall be insured according to the legislation of the sending Contracting Party.

Article 9

Members of Diplomatic Missions and Consular Posts

Nothing in this Agreement shall affect the provisions of the Vienna Convention on Diplomatic Relations of April 18, 1961, or of the Vienna Convention on Consular Relations of April 24, 1963.

Article 10

Exceptions to provisions on applicable legislation

(1) The competent authorities of the Contracting Parties or the organs designated by them, upon joint request of the employer and employee, or a self-employed person, may provide for further exceptions to the general provisions on applicable legislation of this Agreement, provided that the person concerned continues, or shall come, to be covered by the legislation of either Contracting Party. In case of any exception, the aspects and circumstances of the employment shall be taken into account.

(2) An employee and his/her employer shall submit the joint request, and the self-employed person shall submit a request on exceptions in writing to the institution of the Contracting Party whose legislation has to be applied pursuant to the request.

Article 11

Certificate on Coverage and Exemptions

(1) In cases referred to in Articles 8 to 10, the certificate of fixed duration indicating that the person is, in respect of the work referred, subject to the legislation of the Contracting Party, shall be issued on the request of an employee, an employer, or the self-employed person in the agreed form:

- in Hungary,
by the institution charged to certificate the applicable legislation;

- in Mongolia,
by the Social Insurance General Office.

(2) The certificate issued will be sent to the applicant(s), and in cases referred to in Articles 8 to 9, a copy of the certificate is sent to the above mentioned institution of the other Contracting Party.

Part III Provisions on benefits

Pension insurance

Article 12

Totalization of periods of insurance

(1) Where the legislation of a Contracting Party makes the acquisition, retention or recovery of eligibility to a benefit conditional upon the completion of periods of insurance, and in case the criteria of eligibility to a benefit are not met on the basis of the legislation of a Contracting Party, the institution of this Contracting Party shall take into account the periods of insurance completed under the legislation of the other Contracting Party as if these periods were completed under the legislation which it administers, provided that such periods of insurance do not overlap.

(2) Where the legislation of one Contracting Party makes the granting of certain benefits conditional upon the periods of insurance having been completed only in an occupation which is subject to a special scheme, or the entitlement to benefits is subject to condition of periods of insurance having been completed in specific occupations or employment, periods completed under the legislation of the other Contracting Party shall only be taken into account for the granting of these benefits if these were completed under a corresponding scheme or failing that, in similar occupation. If the totalization of periods of insurance does not create eligibility to a benefit within the specific scheme, these periods of insurance shall be totalized within the general scheme of insurance.

(3) The amount of periods of insurance to be taken into consideration shall be defined in line with the legislation of the other Contracting Party, pursuant to which these periods of insurance were completed.

(4) Where eligibility to a benefit exists according to the legislation of one Contracting Party even without the application of paragraphs (1) and (2) of this Article, the benefit shall be defined by the institution of this Contracting Party on the basis of periods of insurance to be taken into account pursuant to the provisions of legislation which it administers.

Article 13

Determination of the Hungarian partial benefits

Where a person is entitled to full pension in accordance with the Hungarian legislation only if his/her insurance periods are totalized, the Hungarian institution shall calculate the amount of pension which this institution should pay, if all periods of insurance acquired pursuant to the legislation of both Contracting Parties were taken into account for the determination of the pension. This institution only shall pay the proportion of the pension calculated in this way that corresponds to the ratio of insurance periods completed under the Hungarian legislation to the total insurance period under the legislation of both Contracting Parties.

Article 14

Determination of Mongolian partial benefits

Where a person is entitled to full pension in accordance with the Mongolian legislation only if his/her insurance periods are totalized, the Mongolian institution shall calculate the amount of pension which this institution should pay, if all periods of insurance acquired pursuant to the legislation of both Contracting Parties were taken into account for the determination of pension. This institution only shall pay the proportion of the pension calculated in this way that corresponds to the ratio of insurance periods completed under the Mongolian legislation to the total insurance period under the legislation of both Contracting Parties.

Article 15

The method of calculation of benefits

Where under the legislation of one Contracting Party the benefits are calculated on the basis of income or contributions paid, the institution of this Contracting Party shall take into account exclusively the income or contribution paid under the legislation which it administers.

Article 16

Periods of insurance less than 1 year

Where the total periods of insurance completed under the legislation of one Contracting Party does not reach 365 days, provided that no eligibility to benefits exists solely on the basis of this period of insurance, the institution of this Contracting Party shall not grant any benefit to a period shorter than 365 days. For purposes of completion and accounting, these periods of insurance shall be taken into account by the other Contracting Party as if they had been completed pursuant to its legislation.

Part IV

Administrative Arrangements and Miscellaneous provisions

Article 17

Liaison organisation

(1) The competent authorities shall designate appropriate liaison organisations and inform each other thereof.

(2) The liaison organisations shall facilitate the communication between the institutions of the Contracting Parties and shall assist one another in the implementation of the Agreement.

(3) Representatives of the liaison organisations shall meet alternately in both Contracting Parties in order to discuss subjects related to application of the Agreement.

Article 18

Forms and Detailed Procedures

(1) The liaison organisations of both Contracting Parties will agree jointly on the forms and detailed procedures necessary to implement the Agreement.

(2) The institutions or liaison organisations of both Contracting Parties may refuse to accept a claim for a benefit or any other request or certificate if it is not submitted in the agreed form.

Article 19

Payment of Benefits

(1) The Contracting Parties shall pay the benefits directly to the beneficiaries pursuant to their national legislation.

(2) The institutions of the Contracting Parties shall pay their benefits without any deduction for their administrative expenses.

Article 20

Exchange of Statistics

The liaison organisations of the Contracting Parties shall exchange annual statistics as of 31 December on the payments granted to beneficiaries pursuant to the Agreement. These statistics shall include the number of beneficiaries and total amount of the benefits, identified by the benefit type paid under the Agreement. These statistics shall be furnished in a form to be agreed upon by the liaison organisations.

Article 21

Administrative Collaboration

(1) For the implementation of this Agreement, the competent authorities and the institutions of both Contracting Parties shall assist each other with regard to the determination of entitlement to or payment of any benefit under this Agreement as they would for the application of their own legislation. The assistance referred to in this Article shall be provided without mutual reimbursement of costs.

(2) Where the legislation of one Contracting Party provides that any document which is submitted to the competent authority of that Contracting Party shall be exempted, wholly or partly, from fees or charges, including consular and administrative fees, the exemption shall also apply to

corresponding documents which are submitted to the competent authority and the institution of the other Contracting Party in the application of this Agreement.

(3) Documents and certificates which must be produced for the implementation of this Agreement shall be exempted from authentication by diplomatic or consular agencies. Copies of documents which are certified as true and exact copies by a competent authority or an institution of one Contracting Party shall be accepted as true and exact copies by the competent authority of the other Contracting Party, without further certification.

(4) For the implementation of this Agreement, the competent authorities and institutions of the Contracting Parties may communicate directly with each other as well as with any person, regardless of the residence of such persons. Such communication may be made in one of the languages used for the official purposes of the Contracting Parties. An application or document may not be rejected by the competent authority or an institution of a Contracting Party solely because it is in an official language of the other Contracting Party.

Article 22

Medical information and medical examinations

(1) The institution of a Contracting Party will provide, upon request, to the institution of the other Contracting Party such medical information and documentation as are available concerning the disability of a claimant or a beneficiary. The request for the information and documentation, and their transmittal, will be made through the liaison organisations of the Contracting Parties.

(2) If the institutions of a Contracting Party requires that a claimant or a beneficiary who resides in the territory of other Contracting Party undergo a medical examination, the institution of the latter Contracting Party at the request of the institution of the first Contracting Party, shall make arrangements for carrying out this examination according to its applicable legislation and at its cost.

Article 23

Equal treatment of claims

(1) Where a claim for a benefit under the legislation of one Contracting Party is submitted to an institution of the other Contracting Party which is entitled to accept a claim for granting a benefit under applicable legislation, this claim shall be treated as if it had been submitted to the institution of the first Contracting Party. This provision shall also apply, as appropriate, to other claims as well as statements and legal remedies.

(2) The authority or organisation of a Contracting Party, to which a claim, a statement or a legal remedy was submitted, shall forward it without delay to the competent authority or organisation of the other Contracting Party, indicating the date of receipt thereof.

(3) A claim for a benefit to be provided pursuant to the legislation of one Contracting Party shall qualify as a claim for a benefit to be provided in keeping with the legislation of the other Contracting Party. This provision shall not be applied if the claimant explicitly requests that the determination of eligibility to a cash benefit acquired according to the legislation of the other Contracting Party be delayed.

Article 24
Processing a Claim

(1) Where the institution of one Contracting Party receives a claim of a person, who has acquired periods of coverage under the legislation of the other or both Contracting Parties, this institution shall send the claim through the liaison organisation to the institution of the other Contracting Party, indicating the date on which the claim has been received.

Along with the claim, it will also transmit to the institution of the other Contracting Party:

- a) any available documentation that may be necessary for the institution of the other Contracting Party to establish the claimant's eligibility for the benefit,
- b) the form which will indicate, in particular, the periods of coverage completed under the legislation of the first Contracting Party,
- c) and, eventually, a copy of its own decision on benefit if it has been made.

(2) The institution of the other Contracting Party subsequently determines the claimant's eligibility and notifies its decision to the competent institution of the first Contracting Party.

Along with its decision, it will also transmit, if necessary or upon the request, to the institution of the first Contracting Party:

- a) any available documentation that may be necessary for the institution of the first Contracting Party to establish the claimant's eligibility for the benefit,
- b) the form which will indicate, in particular, the periods of coverage completed under the legislation which it applies.

(3) The competent institution of the Contracting Party with which a claim for benefit has been filed shall verify the information pertaining to the claimant and his/her family members. The type of information to be verified shall be agreed upon by the liaison organisations of the two Contracting Parties.

Article 25
Enforceable decisions and the recognition of certificates

(1) Judgements of the courts of one Contracting Party covered by this Agreement, or enforceable certificates of the institutions or authorities concerning social insurance contributions or other claims shall be recognised by the courts, authorities and other organisations of the other Contracting Party.

(2) Recognition of documents may only be refused if it is contrary to the legislation or to the public order of that Contracting Party, in which a judgement or a certificate should be recognised.

(3) Recognised enforceable decisions or certificates laid down in Paragraph (1) must be executed in the territory of the other Contracting Party. An enforcement procedure shall be carried out by applying the respective enforceable legislation of that Contracting Party in whose territory the

decisions or certificates concerned are to be executed. Confirmation that the decisions or certificates are enforceable must be stated on the authentic copy of these documents (enforcement clause).

(4) Claims related to outstanding contributions laid by the institutions in the territory of one Contracting Party shall be taken into consideration during enforcement, bankruptcy and settlement, liquidation and final settlement procedures to be executed in the territory of the other Contracting Party in the same way as corresponding claims laid in the territory of the Contracting Party concerned.

Article 26

Claims for compensation of the institution against a third person

Where a person has received a benefit under the legislation of a Contracting Party for damages that had occurred in the territory of the other Contracting Party, and if such person is eligible to compensation for damages from a third person in keeping with the legislation of the second Contracting Party, this claim for compensation for damages shall devolve to the institution of the first Contracting Party, in keeping with the applicable legislation. The other Contracting Party shall acknowledge such devolution.

Article 27

Delivery and languages of communication

(1) The institutions, the authorities and the courts of the Contracting Parties may, for the purpose of implementing this Agreement and for applying the applicable legislation in relation to the material scope of this Agreement, communicate directly with one another and with the persons concerned or their representatives in any official language of either Contracting Party.

(2) The institutions, the authorities and the courts of the Contracting Parties may not reject claims or certificates submitted to them on the grounds that they are written in an official language of the other Contracting Party.

(3) Judgements and decisions may be mailed by recorded delivery with request of a return receipt, and other documents in registered mail, directly to the person staying in the territory of the other Contracting Party.

Article 28

Data protection

(1) Where on the basis of this Agreement and in accordance with the legislation applicable in both Contracting Parties, personal data including health data necessary for the implementation of the Agreement are to be transferred, in keeping with applicable legislation in effect in the territories of the Contracting Parties, the following provisions shall be applied:

(a) For the purpose of implementing this Agreement and the legislation covered by the scope of this Agreement, data may be disclosed by one Contracting Party to the institutions of the other Contracting Party. The receiving Contracting Party may process and use this data for such purposes. In all other cases, data may be disclosed to other institutions exclusively with the prior consent of

the transmitting institutions and in accordance with the national legislation applicable to such institution.

(b) The institution receiving such data shall, upon request and in individual cases, inform the institution providing data of the purpose for which it has used the data disclosed and the results of such use.

(c) The institution providing data must ensure that the data to be disclosed is accurate, and is necessary from the point of view of the purpose of data disclosure. At the same time, all valid data provision prohibitions must be taken into consideration, pursuant to the national legislation of that Contracting Party. If it becomes evident that the data disclosed is incorrect, or may not have been disclosed under the legislation of the Contracting Party providing the data, the receiving institution shall be notified without delay, and it shall correct or delete such data, as appropriate.

(d) The person concerned, upon his/her request, shall be given information on the data about him/her and the purpose of using such data, on the legal basis for and the duration of the use of the data, and on who has received or shall receive such data. In other respects, the rights of the person concerned with regard to being informed of the data held about him/her shall be subject to the national legislation of the Contracting Party whose institution was requested to provide information.

(e) Personal data received shall be deleted without delay when, pursuant to the legislation of the Contracting Party receiving such data, it becomes unnecessary for the purpose of the disclosure.

(f) The transmission and receipt of personal data shall be recorded both by the transmitting and by the receiving institutions.

(g) Both the transmitting and the receiving institutions shall ensure the effective protection of personal data, in accordance with their respective national legislations, against breaches, including but not limited to, unauthorized access, illegal alterations and unauthorized disclosure.

(h) On request of the person involved, both the receiving and the transmitting Contracting Parties shall correct the incorrect data handled by them or delete data handled illegally. The other Contracting Party shall be immediately informed of such correction or deletion.

(i) The Contracting Parties will ensure that the adherence to the data protection requirements set forth in this Agreement is monitored by organizations which are independent from the institutions in accordance with the respective legislations of the Contracting Parties. In the event of breach of rights related to data protection, the affected persons shall be entitled to legal remedy, including in a court of law, in accordance with the respective national legislations of the Contracting Parties.

j) If the institution of one Contracting Party has disclosed personal data under this Agreement, the receiving institutions of the other Contracting Party, within its responsibility under the national legislation applicable to it, may not argue against the person concerned that the data provided was incorrect. Payment of compensation for damages due to provision of incorrect data shall be governed by the legislation of the Contracting Party where the infringement occurred.

(2) The provisions set out in paragraph 1 of this Article shall also be applied, as appropriate, to both corporate and trade secrets.

Article 29

Currencies and rates of conversion

- (1) The institutions that are bound to provide benefits by virtue of this Agreement shall do so in the official national currency of their country.
- (2) Where the institution of one Contracting Party is to make payments to the institution of the other Contracting Party, these payments shall be made in convertible currency.
- (3) If a Contracting Party enacts new regulations on foreign-exchange controls, both Contracting Parties shall take measures without delay in order to ensure the transfer of amounts due from either Party under the provisions of this Agreement.
- (4) Transfers made under the scope of this Agreement shall be carried out on the basis of rules which are in force in the territory of the Contracting Parties at the date of such transfers.

Article 30

Obligation of repayment

Where the institution of a Contracting Party made mistaken payment of a pension benefit, the amount thus paid may be deducted from the pension benefit paid according to the legislation of the other Contracting Party, in favour of the institution concerned.

Article 31

Resolution of Disagreement

Any disagreement regarding the interpretation or application of this Agreement shall be resolved by consultation between the competent authorities of the Contracting Parties.

Part V

Transitional and final provisions

Article 32

Eligibility on the basis of this Agreement

- (1) This Agreement shall establish entitlement to benefits from the date of entry into force of this Agreement at the earliest.
- (2) During the application of this Agreement account has to be taken of the legally significant circumstances that existed pursuant to the applicable legislation of both Contracting Parties before the coming into force of this Agreement.
- (3) Decisions made in individual cases prior to the coming into force of this Agreement shall not hinder the application of this Agreement.
- (4) Pensions which had been determined before the entry into force of this Agreement may be, upon request, redetermined, if a change occurs due exclusively to the provisions of this Agreement.

(5) Where it would not be possible to grant pension benefit based on the pension reassessment referred to in paragraph (4), or if its amount were less than the amount last paid before the date of entry into force of this Agreement, the pension shall be paid as it was previously determined.

Article 33

Obligation of the Republic of Hungary relating to this Agreement

This Agreement shall apply without prejudice to the obligations deriving from the membership of Hungary in the European Union. Consequently, the provisions of this Agreement may not be invoked or be interpreted neither in whole nor in part in such a way as to invalidate, amend or otherwise affect the obligations of Hungary arising from the Accession Treaty, the Treaty establishing the European Community, the Treaty on European Union and generally from the primary and secondary legislation of the European Union.

Article 34

Ratification and Entry into Force of this Agreement

This Agreement shall be subject to ratification. The Contracting Parties shall notify each other through diplomatic channels on the completion of internal procedures necessary for the entry into force. This Agreement shall enter into force on the first day of the fourth month following the last notification.

Article 35

Duration of validity of this Agreement

(1) The Contracting Parties conclude this Agreement for an unlimited period of time. Both Contracting Parties shall have the right to denounce this Agreement by giving written notice through diplomatic channels at least 3 months prior to the end of any calendar year.

(2) If this Agreement becomes ineffective due to denunciation, the provisions of the Agreement shall continue to be applied with respect to eligibilities and benefits acquired until the date of termination. Limitative provisions on the exclusion of any claim due to staying abroad, or on suspension or withdrawal of benefits shall be disregarded with respect to such claims.

(3) In witness whereof, the duly authorised representatives of the Contracting Parties hereto have signed this Agreement and set their seals hereunto.

Done in ..... on the day of ..... in duplicate, in the Hungarian, Mongolian and English languages, each text being equally authentic.

In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

(Signatures)”

4. § (1) Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad a 29/1974. (VII. 10.) MT rendelet által kihirdetett, a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Mongol Népköztársaság Kormánya között az 1972. évi december hó 20. napján Budapesten aláírt egészségügyi együttműködési egyezmény megszüntetésére.

(2) A szerződés megszűnésével egyidejűleg a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Mongol Népköztársaság Kormánya között az 1972. évi december hó 20. napján Budapesten aláírt egészségügyi együttműködési egyezmény kihirdetéséről szóló 29/1974. (VII. 10.) MT rendelet hatályát veszti.

(3) A szerződés megszűnésének napját, valamint a (2) bekezdésben meghatározott időpont naptári napját a külügyminiszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett egyedi határozatával állapítja meg.

(4) A (2) bekezdés a (3) bekezdésben meghatározott napot követő napon hatályát veszti.

5. § (1) Ez a törvény - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) E törvény 2-3. §-a az Egyezmény 34. cikkében meghatározott időpontban lép hatályba.(3) Az Egyezmény, illetve a törvény 2-3. §-a hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett egyedi határozatával állapítja meg.

(4) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az Egyezmény alkalmazásában az alkalmazandó jogszabályokat igazoló szervet rendeletben kijelölje.

(5) Felhatalmazást kap az egészségügyért felelős miniszter, hogy az Egyezmény 18. cikke alapján meghatározott formanyomtatványokat és azok változásait rendeletben határozza meg.

(6) E törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről az egészségügyért felelős miniszter gondoskodik.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az intézményközi, illetve a magánvállalati szférában az együttműködés további szélesítéséhez építünk azokra a széleskörű és értékes tapasztalatokra, valamint eredményes munkakapcsolatokra, amelyeket - a korábbi időszakban - magyar vállalatok szereztek, illetve alakítottak ki Mongóliában.

A magyar export realizálásában, közös vállalatok létesítésében, gazdasági együttműködésünk új területeken való bővítésében meghatározó szerepet játszanak a magyar-mongol vegyes házasságban élők és családtagjaik, a Mongóliában szakemberként hosszú éveket töltött magyarok, a közel kétezres magyarországi mongol kolónia. A magyar textil- és konfekcióipari vállalatoknál mintegy hétszáz mongol vendégmunkást foglalkoztatnak.

Az Egyezmény megkötésével a szerződő államok célja, hogy a két ország közötti gazdasági kapcsolatok intenzívebbé válásával járó fokozott munkaerőmozgás során az alkalmazottak tekintetében korszerű szociális biztonsági szabályozás érvényesüljön. Ezen kívül az Egyezmény olyan szabályozási környezetet kíván teremteni, amely megkönnyíti a befektetésekhez kapcsolódó munkaerőmozgás feltételeit, amely révén Magyarország növelni tudja tőkevonzó képességét a közép-európai térségben.

A szociális biztonsági egyezmények elsősorban a társadalombiztosítás alapvető ágazataira terjednek ki. Mint az Európai Unió tagállama, Magyarország a szociális biztonsági koordináció európai uniós szabályait a többi tagállammal szemben 2004. május 1-jét követően alkalmazza.

Az új szociális biztonsági egyezmények létrehozása során hangsúlyozottan tekintettel kell lenni azokra a szociális biztonsági koordinációs eszközökre (alapvetően a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK tanácsi rendeletet felváltó, a szociális biztonsági koordinációról szóló 883/2004/EK rendeletre), amelyekkel az Európai Unió tagállamai között szabályozzák a munkaerő szabad áramlásához kapcsolódó eljárásokat. Így meghatározó jellegű különösen

- az ellátásokhoz való jog biztosítása,
- a már megszerzett jogok fenntartása,
- a jogosultsági időtartamok egybeszámítása,
- az arányos teherviselés, és
- főszabályként az, hogy a foglalkoztatott személyre a munkavégzés helye szerinti jogszabályok vonatkozzanak.

Ezen elvek nemcsak az EU tagállamokkal és más európai országokkal fennálló szociális biztonsági koordinációs kapcsolatban meghatározóak, hanem az Európán kívüli országokkal (Dél-Korea, Kanada, Québec, India) eddig megkötött szociális biztonsági egyezményekben is sarkalatos elemek.

Az Egyezmény megkötése jótékony hatással lenne a nagy távolság és a szállítási költségek emelkedése, valamint a mongol piac szűkössége ellenére élénknek és intenzívnek mondható, túlnyomórészt magyar exportot magában foglaló magyar-mongol gazdasági kapcsolatokra is. A magyar-mongol gazdasági kapcsolatok intézményi kereteit a Magyar-Mongol Gazdasági Együttműködés Vegyes Bizottság alkotja, amelynek 2007. november 27-i, második budapesti ülése jegyzőkönyvének 7.2. pontja is előírja a kétoldalú szociális biztonsági kérdések rendezését.

A Mongóliával megkötött javasolt Egyezmény ennek megfelelően a fentiekben említett elveket a legmesszebbmenőkig figyelembe vette.

Az Egyezmény az egyenlő elbánás alapelvén nyugodva szabályozza a nyugdíjbiztosítás terén felmerülő kétoldalú koordinációs kérdéseket.

Az Egyezmény tárgyi hatálya azon jogszabályokra terjed ki, amelyek a társadalombiztosítási jogviszony alapján nyújtott öregségi, rokkantsági- és baleseti nyugdíjellátásokat szabályozzák. Az Egyezmény személyi hatálya kiterjed mindazokra, akik az Egyezmény tárgyát képező jogszabályok hatálya alá tartoznak vagy tartoztak, valamint azon személyekre, akik jogaikat ilyen személyektől származtatják.

Az Egyezmény szövegét megállapító tárgyalások során a Mongol Féllel olyan szövegezés került letárgyalásra és elfogadásra szerződéses gyakorlatunknak megfelelően - figyelemmel arra is, hogy Mongólia földrajzilag távoli ország - amely szerint az új Egyezmény hatálya nem terjed ki az egészségbiztosítás és a balesetbiztosítás koordinációjára.

A térítésmentes orvosi ellátást biztosító egészségügyi egyezmények, valamint a szociálpolitikai együttműködésről szóló nemzetközi szerződések felülvizsgálatáról szóló 3061/1996. Korm. határozat 1. pontjában foglaltakra tekintettel a Mongol Féllel lefolytatott előzetes szakmai konzultációkat követően elvégeztük a 29/1974. (VII. 10.) MT rendelet által kihirdetett, a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Mongol Népköztársaság Kormánya között az 1972. évi december hó 20. napján Budapesten aláírt egészségügyi együttműködési egyezmény felülvizsgálatát, amely a másik szerződő fél területén tartózkodó állampolgárok sürgősségi egészségügyi ellátásáról rendelkezik, és amely szerepel a felülvizsgálandó egyezmények listáján a 3061/1996. Korm. határozat mellékletének 1. pontjában. A 3061/1996. Korm. határozat 4. pontjában foglaltakra tekintettel indokolt, hogy az Egyezmény aláírására figyelemmel a 29/1974. (VII. 10.) MT rendelet által kihirdetett egyezmény közös egyetértéssel megszüntetésre kerüljön

Jelen Egyezmény az európai normáknak megfelelően - és más hatályos kétoldalú egyezményekhez hasonlóan - főszabályként kimondja, hogy a munkavállaló biztosítási kötelezettsége annak a szerződő államnak a jogszabályaihoz igazodik, amelynek területén az illető személy a jövedelemszerző tevékenységet folytatja, akkor is, ha a munkavállaló lakóhelye vagy a munkáltató székhelye a másik szerződő állam területén van. Az általános szabály alól kivételt képeznek többek között a másik szerződő fél területére küldött közszolgálatban foglalkoztatott személyek, a munkaadó által a másik ország területére munkavégzés céljából kiküldött dolgozók, a vízi járműveken foglalkoztatottak, a külképviseletek tagjai, családtagjai és alkalmazottai biztosítására vonatkozó rendelkezések.

Az ellátásokra vonatkozó rendelkezések körében a nyugdíjbiztosítás speciális kérdései (biztosítási idők összeszámítása, az ellátások kiszámítása, és az egy évnél rövidebb biztosítási időszakok rendezése) szerepelnek. E rész legfontosabb szabályozási pontja, hogy a modern szociális biztonsági egyezményes elvek szerint az ellátások megállapítása arányosan (*pro rata* alapon) történik. Abban az esetben, ha a nyugellátásra való jogosultságot nem lehet megszerezni a kizárólag egyik tagállamban megszerzett szolgálati idők alapján, lehetőség nyílik arra, hogy az egyes országok ellátást nyújtó teherviselői figyelembe vegyék a másik ország biztosítási rendszerében szerzett szolgálati időt is. Az Egyezmény alapján alkalmazandó nyugdíj megállapítási szabályok révén a mongol és a magyar teherviselő intézmények az általuk alkalmazott jogszabályok szerint

megszerzett szolgálati időket arányosítják a két országban megszerzett szolgálati idők összegéhez. Ezt az arányt ezt követően érvényesítik azon (elméleti) összeg tekintetében, amelyet akkor állapítanak meg, ha az összeadott szolgálati időket kizárólag a saját területükön szerezte volna a biztosított.

Az Egyezmény részletes adatvédelmi szabályozást is tartalmaz, mivel a személyes adatok nemzetközi szintű felhasználása során a hazai szabályozással azonos szinten szükséges garantálni az érintett személyek személyes adatainak védelmét.

Az Egyezmény magában foglalja a végrehajtásához szükséges igazgatási rendelkezéseket is. Ennek megfelelően részletszabályokat tartalmaz a biztosítási jogviszony igazolására szolgáló formanyomtatványok igénylésére és kiállítására vonatkozóan. Meghatározza a Szerződő Államok hatóságai és teherviselői közötti együttműködés szabályait is, különösen a kérelmek feldolgozása, a szükséges orvosi vizsgálatok elvégzése, az illetékek alóli mentesítés és az egymással, illetve az ügyfelekkel történő kommunikáció tekintetében. Az Egyezmény garantálja az ellátások kifizetésének biztonságát is, hiszen az ellátások nem csökkenhetnek arra tekintettel, hogy a biztosított másik ország területén tartózkodik az ellátásnyújtás során.

Az Egyezmény jótékony hatással fog járni az élénk magyar-mongol gazdasági, kulturális és oktatási kapcsolatokra egyaránt.

Gazdasági kereskedelmi kapcsolatok:

A magyarországi cégek mongol működő tőkebefektetései számottevőek a gyógyszeripar, az energetika és az elektronika területén. Pozitív fejleménye kapcsolatainknak, hogy a volt szocialista országok közül elsőként – a 90-es évek közepén – sikerült lezárunk a transzferábilis rubelben felhalmozódott mongol adósság ügyét: Mongólia dollár-átutalással kiegyenlítette azt.

A nagy távolság, a szállítási költségek emelkedése és a mongol piac szűk felvevő képessége ellenére a kétoldalú kereskedelmi forgalom az elmúlt években bővült és stabilizálódott, mely csaknem egészében magyar exportból áll.

2007-ben külkereskedelmi forgalmunk elérte a 3,55 millió USD értéket, melynek 98%-át (3,49 M USD) kivitelünk tette ki. 2006.-hoz viszonyítva a forgalom növekedése 18 %, ami exportunk azonos mértékű növekedéséből ered, csekély importunk gyakorlatilag azonos szinten maradt.

2008. első hét hónapjában forgalmunk meghaladta a 2,3 millió USD-t. Exportunk 37 %-os növekedéssel elérte a 2,37 millió USD értéket, melynek több mint 40%-át gépek és szállítóeszközök, további közel 34 %-át pedig feldolgozott termékek teszik ki.

Exportunk volumenhordozó tételei: kábelek, élelmiszerek, csokoládé és édesipari termékek, bor, pezsgő, gyógyszerek (humán és állatgyógyászati), vízszivattyúk, autóalkatrészek, élelmiszeripari berendezések, építőipari-vízügyi szigetelőanyagok, gépipari és ruházati termékek.

Kizárólag feldolgozott terméket importáltunk 18,3 ezer USD értékben.

Magyar vállalkozók befektetései Mongóliában néhány százezer dolláros nagyságrendet tesznek ki, a működő közös vállalatok száma öt: az egyik állatgyógyászati készítményeket forgalmaz, a másik kisüzemi (pl. mini-sörgyárak) berendezéseket, a harmadik MOM vízórákat értékesít, egy negyediknek pedig az aranykitermelésben és az idegenforgalomban van érdekeltsége. A 2005.

nyarán létesült ötödik (AkvaplastMongol Kft) szigetelőanyagok értékesítésével és beépítésével foglalkozik. 2005. tavaszán nyílt meg Ulánbátorban az első RETRO márkabolt, mely kizárólag a magyar Real Investment Holding ruházati termékeit árusítja.

Az intézményközi, illetve a magánvállalati szférában az együttműködés további szélesítéséhez építünk azokra a széleskörű és értékes tapasztalatokra, valamint eredményes munkakapcsolatokra, amelyeket - a korábbi időszakban - magyar vállalatok szereztek, illetve alakítottak ki Mongóliában.

2005 november végén, december elején Erdenet város delegációjának látogatásával közvetlen együttműködés vette kezdetét Székesfehérvár és a százezres mongol ipari város között is. Erdenet adja Mongólia nemzeti jövedelmének 35 %-át, ugyanis itt található a világ 4. legnagyobb réz-molibdén bányája.

Oktatási, kulturális kapcsolatok:

A piacgazdaság és a demokratikus intézményrendszer kiépítése, megerősítése és működtetése terén szerzett magyarországi tapasztalatok átadásában kiemelkedő szerepet játszik a Soros Alapítvány által finanszírozott budapesti Nyitott Társadalom Intézet és a Közép-Európai Egyetem: meghívásukra, teljes körű költségvállalásuk mellett másfél évtizede hosszabb-rövidebb magyarországi továbbképzésen, konferenciákon, kerekasztal-rendezvényeken nagy számban vesznek részt mongolok (évi mintegy 30 fő).

Mongólia 2004 óta szerepel a magyar NEFE (Nemzetközi Fejlesztési Együttműködés) listán, mint támogatandó partnerország. 2004-ben egy egyetemi alapképzésre szóló ösztöndíjat ajánlottunk fel. 2005-re már öt projekt került jóváhagyásra az oktatás, a foglalkoztatáspolitikai, a környezetvédelem, a katasztrófavédelem, valamint az élelmiszeripar területén mintegy 100 ezer eurós nagyságrendben. 2006-2007-re az alábbi NEFE projektjavaslatok kerültek elfogadásra: mongol élelmiszerbiztonsági szakember magyarországi tanulmányútja; munkaügyi együttműködési projekt; tűzvizsgáló laboratórium felszerelésének II. és III. üteme (30 millió Ft); Khar Uvs Nuur Nemzeti Park projekt (5,7 millió Ft – kanadai társfinanszírozás mellett), mongol élelmiszeripari szakemberek tanulmányútja; Darhani talajvizsgáló laboratórium két szakértőjének fogadása; mongol vízügyi szakemberek fogadása a korábban magyar közreműködéssel kidolgozott „Mongólia komplex vízgazdálkodási keretterve” projekt folytatásának felmérésére. A 2004-2007. közötti időszak projektjeinek értéke 300 ezer USD.

Értékes hagyományai vannak oktatási és kulturális együttműködésünknek, amelynek konkrét feltételeit az 1996-ban létrejött oktatási, tudományos és kulturális egyezmény alapján aláírt 3-4 évre szóló munkatervek szabályozzák. Évente küldünk 5-6 egyetemi hallgatót nyelvi, vagy más területen (mezőgazdaság, néprajz, stb.) részképzésre Mongóliába. Egyetemeinken – teljes, vagy részleges magyar költségvállalással - évente öt mongol ösztöndíjast fogadunk teljes képzésre.

Eddig több mint 300 mongol diák szerzett Magyarországon diplomát, akik 2001 elején megalakították a Magyarországon Végzett Diplomások Egyesületét. Mongol lektor dolgozik az ELTE-n. 1995-től 1998 tavaszáig magyar lektor dolgozott, 2005/2006-ban egy történelem-oktatónk tanított az ulánbátori Mongol Állami Egyetemen. A munkaterv lehetőséget biztosít olyan mongol szakemberek posztgraduális képzésére is (évente 3-5 fő), akik diplomájukat Magyarországon szerezték. A 2008/2009-es tanévben 4 kutatói/posztgraduális és 1 doktori ösztöndíjat adományozott a Magyar Ösztöndíjas Bizottság a magyar-mongol oktatási munkaterv alapján hazánkban végzett mongol szakembereknek. Felsőoktatási intézményeinkben jelenleg 29 mongol hallgató tanul.

Eredményes és aktív együttműködés zajlik Tudományos Akadémiáink között a meglévő egyezmény és a hároméves munkatervek alapján. Mongóliában nagy tekintélynek örvend az ELTE Belső-Ázsiai Tanszékének oktató- és tudományos tevékenysége. Tudósaink rendszeresen részt vesznek a Nemzetközi Mongolisztikai Konferenciákon. Mongólia kinyilvánított szándéka, hogy Magyarország az európai mongolisztikai kutatások központja legyen.